

Warszawa, 11 kwietnia 2022

Dr hab. Maciej Stolarski, prof. ucz.
Wydział Psychologii
Uniwersytet Warszawski
Warszawa

**Recenzja dorobku naukowego, dydaktycznego i popularyzatorskiego
w postępowaniu habilitacyjnym dr. Włodzimierza Strusa
w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie psychologia**

Analiza przygotowanej dokumentacji ze szczególnym uwzględnieniem autoreferatu

W przedłożonej przez Habilitanta dokumentacji znajdują się wszystkie wymagane dokumenty, w tym autoreferat oraz wykaz publikacji składających się na osiągnięcie naukowe, o którym mowa w art. 219 ust. 1. pkt 2b Ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. 2018 r. poz. 1668). Habilitant dołączył również wykaz pozostałych osiągnięć naukowych, dydaktycznych, organizacyjnych, a także innych aktywności w obszarze naukowo-organizacyjnym.

Obok publikacji wchodzących w skład Osiągnięcia naukowego (dziewięć pierwszoautorskich tekstów w czasopismach recenzowanych, w tym pięć artykułów w czasopismach z lity JCR oraz cztery prace w czasopismach polskich znajdujących się liście MEIN). W dokumentacji wyszczególniono również inne artykuły w czasopismach indeksowanych przez JCR (12) oraz nieposiadających współczynnika *impact factor* (IF), ale znajdujących się na liście MEIN (10 po doktoracie oraz pięć opublikowanych przed doktoratem), monografię (pokrywającą się treściowo z problematyką rozprawy doktorskiej) oraz dziewięć rozdziałów w recenzowanych monografiach naukowych.

Sylwetka Habilitanta

Dr Włodzimierz Strus uzyskał tytuł magistra psychologii w roku 2003 w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego, na podstawie pracy pt. *„Poziom dojrzałości emocjonalnej a zachowania moralne”*. Rozprawę doktorską, zatytułowaną *„Dojrzałość emocjonalna a funkcjonowanie moralne”* obronił w sześć lat później (2009), pod kierunkiem prof. ucz., dr. hab. Henryka Gasiuła.

Habilitant od 2008 roku jest zatrudniony w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego; w dokumentacji zabrakło informacji o charakterze zatrudnienia (stanowisku), tu jednak z pomocą przysłała mi strona Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej UKSW, a konkretniej podstrona przedstawiająca sylwetkę dr. Strusa, głosząca, iż zajmuje on stanowisko adiunkta w Katedrze Psychologii Osobowości.

Charakterystyka osiągnięcia naukowego

Jako osiągnięcie naukowe, stanowiące podstawę do nadania stopnia doktora habilitowanego, Habilitant przedłożył cykl siedmiu tekstów, opublikowanych w latach 2011-2021. We wszystkich tych pracach dr Strus pełnił rolę pierwszego autora, co nie pozostawia wątpliwości odnośnie kluczowego i dominującego wkładu Habilitanta w powstanie każdego spośród tych tekstów. Na rzeczzone Osiągnięcie, opatrzone przez Autora tytułem „*Kołowy model metacech osobowości: Geneza, konstrukcja i rozwój*”, składają się:

- Dwa artykuły w *Personality and Individual Differences* [100 pkt. wg punktacji MEIN / aktualny IF = 3,004]
 - Strus, W., Cieciuch, J., Rowiński, T. (2014). Circumplex structure of personality traits measured with the IPIP-45AB5C questionnaire in Poland. *Personality and Individual Differences*, 71, 77–82.
 - Strus, W., Ponikiewska, K., Cieciuch, J. (2022). Reactivity and Activity as dimensions capturing both energetic and temporal aspects of behavior: Towards a reconceptualization of Jan Strelau's basic temperament dimensions based on the Circumplex of Personality Metatraits. *Personality and Individual Differences*, 188, 111434.
- Artykuł w *Review of General Psychology* [100 pkt. MEIN / IF = 3,443]
 - Strus, W., Cieciuch, J., Rowiński, T. (2014). The Circumplex of Personality Metatraits: A Synthesizing Model of Personality Based on the Big Five. *Review of General Psychology*, 18(4), 273–286.
- Artykuł w *Journal of Research in Personality* [140 pkt. MEIN / IF = 3,068]
 - Strus, W., Cieciuch, J. (2017) Towards a synthesis of personality, temperament, motivation, emotion and mental health models within the Circumplex of Personality Metatraits. *Journal of Research in Personality*, 66, 70–95.
- Artykuł w *Journal of Personality* [140 pkt. MEIN / IF = 5,117]
 - Strus, W., Cieciuch, J. (2021). The Circumplex of Personality Metatraits and the HEXACO model: Towards refinement and Integration. *Journal of Personality*, 89, 803–818.
- Artykuł w *Studia Psychologica* [20 pkt. MEIN]
 - Strus, W., Cieciuch, J., Rowiński, T. (2011). Kołowy model struktury cech osobowości w ujęciu Lewisa Goldberga. *Studia Psychologica*, 11(2), 65-93.

- Artykuł w *Polskim Forum Psychologicznym* [40 pkt. MEIN]
 - Strus, W., Ciecuch, J. (2014). Poza wielką piątkę - przegląd nowych modeli struktury osobowości. *Polskie Forum Psychologiczne*, 19(1), 17-49.
- Dwa artykuły w *Polish Psychological Bulletin* [40 pkt. MEIN]
 - Strus, W., Cybis, N., Ciecuch, J., Rowiński, T. (2021). Theoretical framework for the RUNO personality typology based on the Circumplex of Personality Metatraits. *Polish Psychological Bulletin*, 52(3), 197–210.
 - Strus, W., Cybis, N., Ciecuch, J., Rowiński, T. (2021). Number and content of personality types across methods and samples: Empirically filling the theoretically developed map of RUNO typology. *Polish Psychological Bulletin*, 52(3), 211–226.

Według bazy Google Scholar w/w teksty były cytowane łącznie 274 razy (dane na dzień pisania niniejszej recenzji), co wskazuje na znaczący wpływ prac dr. Strusa na przebieg dyskursu naukowego dotyczącego struktury osobowości, toczącego się na łamach wiodących czasopism naukowych z zakresu psychologii osobowości i różnic indywidualnych. Sumaryczny *Impact Factor* Osiągnięcia, obliczony przez Recenzenta w oparciu o aktualne współczynniki IF, wynosi **17,636** (dla zestawu współczynników IF z roku 2021), zaś łączna liczba punktów ministerialnych to **720**.

Od strony formalno-ilościowej dorobek Habilitanta prezentuje się bardzo dobrze. *Journal of Personality* oraz *Review of General Psychology* zaliczają się do światowej czołówki w obszarze nauk społecznych (tzw. *top-tier journals*), z kolei zarówno *Personality and Individual Differences* jak i *Journal of Research in Personality* to czasopisma o uznanej renomie międzynarodowej, charakteryzujące się wysokim *rejection rate*. Z kolei *Polish Psychological Bulletin* oraz *Polskie Forum Psychologiczne* należą do wiodących krajowych periodyków z obszaru nauk psychologicznych.

Pod względem liczby składających się nań tekstów (9) Osiągnięcie Habilitanta wyróżnia się *in plus* spośród znanych Recenzentowi dorobków habilitacyjnych. Zdecydowanie jest to liczba, która należy uznać za wystarczającą, zwłaszcza, gdy weźmiemy pod uwagę spójność tematyczną oraz jakość prowadzonych przez dr. Strusa badań. Nie bez znaczenia pozostaje również to, iż Habilitant jest **pierwszym i korespondencyjnym** autorem wszystkich dziewięciu prac składających się na Osiągnięcie, co jednoznacznie wskazuje na jego wiodącą rolę w procesie powstawania rzeczonych tekstów. Wniosek ten znajduje również potwierdzenie w oszacowaniu wkładu procentowego dr. Strusa w powstawanie artykułów składających się na Osiągnięcie – średnio wyniósł on przeszło 68%. Jednocześnie fakt, iż wszystkie te teksty powstały w ramach współpracy naukowej świadczy o tym,

iz Habilitant jest otwarty na kooperację badawczą. Wydaje się, iż potrafi on w skuteczny (i produktywny) sposób kierować zespołem; ta zaś umiejętność stanowi dobry prognostyk na dalszą pracę naukową, prowadzoną już w roli tzw. **samodzielnego** pracownika naukowego.

Pod względem merytorycznym prace składające się na Osiągnięcie w mojej opinii zasługują na pozytywną ocenę. Autor w swoich dociekaniach badawczych porusza się na pograniczu psychologii emocji oraz poznania społecznego. Jego prace dotyczą głównie studiów koncepcyjnych i empirycznych, zorientowanych na weryfikację i rozwój tzw. **kołowego modelu metacech osobowości**.

W pierwszej z prac włączonych do recenzowanego tu Osiągnięcia (Strus, Ciecuch i Rowiński, 2011), opublikowanej na łamach rodzimego czasopisma *Studia Psychologica*, Habilitant wraz ze współpracownikami przedstawili polskiemu czytelnikowi założenia i istotę modelu AB5C Goldberga. Tekst ten ma charakter przeglądowo-teoretyczny, zaś jego wartością dodaną są bez wątpienia aplikacja idei Goldberga na grunt polski oraz propozycja polskiego nazewnictwa dla cech niższego rzędu (aspektów) osobowości, w tym całkowicie nowych terminów określających ujemne bieguny rzeczonych wymiarów. Tekst ten stanowi ponadto swoisty kamień milowy dla dalszych dociekań badawczych dr. Strusa.

Kolejny element cyklu stanowi opublikowany na łamach *Personality and Individual Differences* (Strus, Ciecuch i Rowiński, 2014a) tekst, będący podsumowaniem kierowanego przez Habilitanta grantu NCN (patrz niżej). Jego zasadniczym celem była walidacja przewidywań modelu AB5C dotyczących struktury osobowości w populacji polskiej, z wykorzystaniem polskiej wersji kwestionariusza IPIP-45AB5C. Warto podkreślić, iż praca ta nie jest wyłącznie replikacją wcześniejszych badań, mających na celu weryfikację modelu AB5C (np. Bakström i in., 2009) – Habilitant i współpracownicy wykorzystali w nim bowiem konfirmacyjną analizę czynnikową drugiego rzędu, zaś analizy zostały przeprowadzone na próbie o imponującej liczebności ($N=913$). Ich analizy wydają się dostarczać częściowego wsparcia dla przewidywań modelu AB5C, oraz wskazują, iż model kołowy stanowi w istocie interesującą alternatywę dla modeli hierarchicznych. Z drugiej strony autorzy wskazują na szereg problemów związanych z m.in. z dość niskimi ładunkami czynnikowymi dla niektórych efektów krzyżowych, a także na problemy z „zagospodarowaniem” znacznych obszarów niektórych spośród dziesięciu kół osobowości realną treścią psychologiczną.

Niedoskonałości modelu AB5C stały się dla Habilitanta punktem wyjścia dla dalszych poszukiwań teoretycznych, dzięki którym w kręgu jego zainteresowań badawczych znalazły

się również inne modyfikacje modelu Wielkiej Piątki – w tym modele cech niższego i wyższego rzędu oraz alternatywne ujęcia wymiarów podstawowych (np. HEXACO). Efektem systematycznego przeglądu owych ujęć był tekst o charakterze przeglądowym, opublikowany na łamach *Polskiego Forum Psychologicznego* (Strus i Ciecuch, 2014). Z kolei swoista synteza koncepcyjna modelu kołowego oraz podejścia poszukującego metacech osobowości doprowadziła do bodajże najważniejszego osiągnięcia teoretycznego Habilitanta – stały się fundamentem autorskiego Kołowego Modelu Metacech Osobowości (KMMO), który opisano w tekście opublikowanym na łamach prestiżowego *Review of General Psychology* (Strus, Ciecuch i Rowiński, 2014b). W tekście tym Autorzy zwracają uwagę na podstawowe problemy Pięcioczynnikowego Modelu Osobowości, wskazując, iż podejście metacech osobowości może być swoistym panaceum, które pozwoliłoby na przezwycięzenie mankamentów modelu pięcioczynnikowego (takich jak ateoretyczność, nieortogonalność wymiarów oraz brak powszechności / uniwersalności kulturowej). Jednocześnie zaproponowany model proponuje rozwiązania dla problemów związanych z samą koncepcją metacech. Rozwiązania i główne postulaty KMMO uznają za istotne teoretycznie i ważne w kontekście dalszego rozwoju psychologii osobowości – nowy model stwarza bowiem przestrzeń dla integracji wielu istniejących już i pozornie nieprzystających do siebie ujęć teoretycznych.

Kolejna praca z cyklu habilitacyjnego (Strus i Ciecuch, 2017), opublikowana w *Journal of Research in Personality*, stanowi pierwszy etap empirycznej weryfikacji modelu KMMO z wykorzystaniem autorskiej operacjonalizacji KMMO – Kwestionariusza Osobowości CPM-Q. Zaprezentowane tam analizy zostały przeprowadzone na dwóch grupach badawczych (o łącznym $N = 1045$). Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż obok powszechnie wykorzystywanych metod analizy czynnikowej (CFA) autorzy zastosowali zaawansowaną metodę Procrustes. Wyniki przeprowadzonych analiz z jednej strony potwierdziły cyrkularną strukturę osobowości postulowaną w KMMO, z drugiej dostarczyły empirycznych dowodów potwierdzających niezwykle potencjał tego modelu w kontekście wspomnianych już wyżej możliwości integracji rozmaitych konstruktów z obszaru szeroko rozumianych różnic indywidualnych, włączając w to nie tylko wymiary stricte osobowościowe, ale również stany afektywne, dobrostan, czy objawy zdrowia psychicznego.

W kolejnych pracach, opublikowanych na łamach *Polish Psychological Bulletin* (Strus, Cybis, Ciecuch i Rowiński, 2021a, 2021b), Habilitant skoncentrował się na problematyce typów osobowości i ich relacji do metacech osobowości. Zauważalny problem

pozornego konfliktu pomiędzy trzema najczęściej obserwowanymi w badaniach typami osobowości (por. Donnellan i Robins, 2010) – odpornym, nadmiernie kontrolującym się i niedostatecznie kontrolującym się (zob. model RUO) – a wyłaniającymi się większości analiz meta-czynnikami Alfa i Beta, okazał się łatwy do wyjaśnienia z wykorzystaniem modelu kołowego. Okazało się bowiem, iż wspomniane wyżej typy znajdują swoje odpowiedniki w trzech spośród czterech krańców dwóch pozostałych wymiarów osobowości przewidywanych przez model – kołowy, określanych mianem Gamma i Delta. Owa konstatacja stała się również punktem wyjścia do zidentyfikowania ograniczeń modeli wskazujących na istnienie tylko trzech typów osobowości. W świetle przeprowadzonych przez Autorów analiz teoretycznych i empirycznych zasadnym wydaje się wskazanie na istnienie czterech typów osobowości, z których każdy jest zgodny z jednym z biegunów metacech Gamma i Delta. Co szczególnie istotne, Autorzy zaproponowali alternatywną konceptualizację typów osobowości – RUNO – w której typy osobowości odpowiadają właśnie krańcom wspomnianych wymiarów. Owa koncepcja stanowi swoiste „nowe otwarcie” w studiach nad typami osobowości, zaś jej zasadniczą zaletą jest odejście od podejścia empiryczno-eksploracyjnego i zastąpienie go podejściem opartym o ramy teoretyczne KMMO. Owe prace stanowią, w mojej opinii, znaczące osiągnięcie teoretyczne poparte odpowiednio danymi empirycznymi, zgromadzonymi w oparciu analizy prowadzone na imponującej próbie badawczej (N = 4430). Jedynym bodajże mankamentem tych prac jest fakt opublikowania ich w polskim czasopiśmie – ważnym, ale jednak nieco ograniczonym jeśli chodzi o zasięg. Niczego nie ujmując jednemu z najważniejszych polskich periodyków naukowych, jakim bez wątpienia jest PPB, wydaje się, iż prace tak ważne teoretycznie i posiadające imponujące poparcie empiryczne, mogłyby zostać skuteczniej upowszechnione w mocnym czasopiśmie o zasięgu światowym (takim jak chociażby periodyki, w których Habilitant publikował swoje pozostałe prace).

Prace zespołu, w którym jedną z kluczowych ról pełni Habilitant, mające na celu weryfikację i rozwój KMMO trwają nadal, a ich efekty widoczne są chociażby w ostatnich dwóch pracach, składających się na Osiągnięcie habilitacyjne dr. Strusa. W pierwszej z nich (Strus i Ciecuch, 2021a), opublikowanej na łamach *Personality and Individual Differences*, Autorzy poddali analizie podobieństwa i różnice pomiędzy modelami PMO i HEXACO w zakresie możliwości zidentyfikowania „Wielkich Dwójek”, czyli dwóch metacech osobowości. Uzyskane w nich niezwykle interesujące wyniki stały się punktem wyjścia do badań opublikowanych w ostatniej pracy (Strus i Ciecuch, 2021b), opublikowanej

w prestiżowym czasopiśmie *Journal of Personality*. W tekście tym, stanowiącym swoiste ukoronowanie recenzowanego Osiągnięcia habilitacyjnego, Autorzy wykorzystali nowe metody analiz, zorganizowanych w tzw. trzystopniowej procedurze testowania modeli kołowych. Przeprowadzone analizy wykazały, że w przypadku modelu HEXACO KMMO sprawdza się tak samo dobrze jak w odniesieniu do PMO. Przeprowadzone analizy dostarczyły dodatkowo istotnych nowych danych dotyczących natury wymiaru neurotyczności i jej umiejscowienia w modelu kołowym, a w konsekwencji ujawniły istotną rolę Gammy jako wymiaru niesprowadzalnego do Alfy i Bety.

Reasumując, należy podkreślić, iż teksty przedłożone do oceny stanowią zbiór spójny tematycznie i w sposób istotny zwiększający obecną wiedzę na temat struktury i natury osobowości. Autor sprawnie porusza się w badanej przez siebie tematyce, a jego prace stanowią świadectwo przenikliwości i umiejętności pogłębionej analizy badanych zjawisk, prowadzonej z wykorzystaniem zaawansowanych metod analizy danych. Warto podkreślić, iż przedłożona do recenzji grupa prac stanowi, jak zresztą sam Habilitant zauważa a Autoreferacie, niezwykle świadectwo podróży naukowej – podróży, która mimo doniosłości już poczynionych ustaleń i wyciągniętych wniosków, wydaje się trwać w najlepsze, czego świadectwem są bez wątpienia pozostałe prace Habilitanta, niewłączone do głównej grupy tekstów podlegających ocenie w ramach niniejszej recenzji. Całość osiągnięcia w mojej opinii wskazuje na dojrzałość naukową Autora oraz gotowość do samodzielnej pracy badawczej. Bardzo wysoko oceniam również teoretyczny wkład dr. Strusa do szeroko rozumianej *personality science* – w tym wypadku do aktualnego stanu wiedzy na temat osobowości człowieka.

Przyznam, że miałem w ostatnim czasie przyjemność pełnić rolę recenzenta także w trzech innych postępowaniach habilitacyjnych. I choć w żadnym z tych przypadków nie miałem wątpliwości co do końcowego wniosku (we wszystkich przypadkach był on jednoznacznie pozytywny), to właśnie dorobek dr. Strusa oceniam jako najbardziej zaawansowany i spójny teoretycznie. Prowadzone przez Habilitanta badania i rozważania koncepcyjne w urzekający sposób uzupełniają się nawzajem i wynikają jedne z drugich. Owa spójność dorobku w połączeniu z jego oryginalnością i bezdyskusyjną, w mojej ocenie, wartością dodaną, jaką wnosi on do aktualnego stanu wiedzy, są dla mnie postawą do jednoznacznie pozytywnej oceny recenzowanego cyklu. Uważam, iż stanowi on dowód znacznego wkładu Habilitanta w rozwój dyscypliny naukowej.

Charakterystyka pozostałego dorobku naukowego

Obszary badawcze, do których Habilitant przypisał swoje pozostałe publikacje, związane są z 1) zastosowaniami KMMO, 2) badań nad tzw. „Patologiczną Wielką Piątką”, 3) badań nad strukturą osobowości w szerszym ujęciu, 4) konstruowania i adaptacji narzędzi psychometrycznych.

W pierwszym ze wspomnianych wątków znalazło się osiem prac, w tym teksty publikowane w takich czasopismach jak *Journal of Personality*, *Personality and Individual Differences* czy *European Journal of Personality*. Pośród nich znajdziemy zarówno teksty o charakterze metodologicznym (Rogoza i in., 2021) jak i prace, w których model KMMO wykorzystywany był jako koncepcyjny układ odniesienia. Niektóre z nich (np. Strus i Ciecuch, 2019) mogłyby z powodzeniem zostać włączone do Osiągnięcia, bez utraty spójności dorobku dr. Strusa. O rozpoznawalności prac badawczych dr. Strusa świadczy fakt, iż został, wspólnie z Janem Ciecuchem, zaproszony do współtworzenia tomu *Encyclopedia of Personality and Individual Differences* (red. Zeigler-Hill i Shackelford).

Drugi z rzeczonych obszarów dotyczył studiów nad dymensjonalnymi modelami zaburzeń osobowości. Znaczenie tego obszaru badań jest trudne do przecenienia – pozwalają bowiem na integrację studiów z obszaru psychologii klinicznej i psychiatrii z wynikami studiów prowadzonych w paradygmatach psychologii osobowości i różnic indywidualnych. Cztery spośród pięciu prac z tej grupy zostały opublikowane w języku polskim, zaś ich zasadniczą wartością jest, w mojej ocenie, „otwarcie” badań nad „Patologiczną Wielką Piątką” na gruncie polskim i dostarczenie polskim badaczom i klinicystom narzędzi i ram koncepcyjnych do prowadzenia dalszych studiów w tym obszarze. Piąta praca, opublikowana w licznych międzynarodowym zespole, w czasopiśmie *Psychopathology*, stanowi ważny dowód otwartości Habilitanta na współpracę o charakterze międzynarodowym.

Kolejne cztery prace można określić mianem *varia*, dotyczą bowiem rozmaitych zagadnień na różne sposoby powiązanych z głównym obszarem zainteresowań habilitanta, czyli studiów nad strukturą osobowości. Spośród nich szczególnie interesujący wydał mi się tekst dotyczący znaczenia metacech w kontekście sposobów kształtowania się tożsamości, opublikowany na łamach *Self and Identity*.

O psychometrycznym zacięciu Habilitanta nie trzeba chyba nikogo przekonywać, zaś jego zasługi w konstruowaniu i adaptowaniu kwestionariuszy psychologicznych do warunków polskich są trudne do przecenienia. Na pierwszy plan wysuwają się tu prace nad

trzema narzędziami do pomiaru zmiennych wyróżnionych w KMMO (CPM-Q wraz ze skróconą wersją CPM-Q-SF, CPM-PQ oraz CPM-AL). Lista zaadaptowanych przez Habilitanta narzędzi jest doprawdy imponująca, zaś o ich użyteczności mogłem przekonać się osobiście, ponieważ wraz ze swoim zespołem wielokrotnie wykorzystywałem w swoich pracach badawczych narzędzia takie jak chociażby IPIP-BFM-50 czy IPIP-BFM-20. W tej części dorobku dr. Strusa znajdziemy dziewięć artykułów, ponadto wiele z wspomnianych wyżej narzędzi zostało zaprezentowanych na konferencjach naukowych, zaś prace nad kolejnymi trwają nadal. O znaczeniu owych prac świadczy chociażby liczba cytowań artykułów opisujących stworzone lub zaadaptowane narzędzia (np. teksty opisujące wspomniane wyżej dwie wersje IPIP-BFM były cytowane łącznie przeszło 130 razy; większość z owych cytowań to prace, w których wykorzystano te kwestionariusze).

Podsumowując, dorobek towarzyszący Habilitanta stanowi świadectwo dość rozległych zainteresowań naukowych, prowadzonych jednakże konsekwentnie w kontekście studiów nad osobowością, oraz umiejętności współpracy naukowej z innymi badaczami. Co warto podkreślić, dorobek ten w lwiej części pozostaje związany tematycznie z Osiągnięciem habilitacyjnym.

Obok analizy publikacji warto zwrócić uwagę na udział Habilitanta w realizacji grantów badawczych. Tych znalazło się w jego dorobku siedem, jednak tylko w jednym pełnił rolę kierownika (Opus NCN), zaś w dwóch – głównego eksperta naukowego i wykonawcy (granty MEN). W pozostałych dr Strus wykonywał zadania zlecone. Z pewnością na pierwszy plan wysuwa się tu wspomniany już Opus, ze względu na bezpośrednie powiązanie z Osiągnięciem i kluczową rolę przeprowadzonych w nim badań dla powstania szeregu pozycji składających się na recenzowany tu dorobek. Bez wątpienia warto podkreślenia jest tutaj zróżnicowany charakter owych siedmiu projektów badawczych – obok NCN i MEN, instytucjami finansującymi badania, w których brał udział Habilitant były EFS, NCBiR; bardzo interesujący wydaje się tu również projekt międzynarodowy w ramach ERASMUS+. Znajdziemy tu zatem zarówno projekty o charakterze badań podstawowych, jak i granty zorientowane zdecydowanie aplikacyjnie (NCBiR, MEN). Co ważne, w wielu z nich znajdziemy bezpośrednie odniesienia do głównego obszaru dociekań empirycznych dr Strusa – okazuje się, że mimo pozornego oderwania od problemów psychologii praktycznej, model KMMO znajduje zastosowania w takich obszarach jak psychologia transportu czy edukacja. Reasumując, doświadczenie grantowo-badawcze Habilitanta uznaję za wystarczające, zaś

jego zdecydowaną wartością dodaną jest różnorodność prowadzonych przezeń studiów empirycznych.

Wskaźniki bibliometryczne oceniam pozytywnie: np. wg Google Scholar prace dr Strusa były cytowane już niemal 750 razy, zaś wartość współczynnika Hirscha to w jego przypadku $H=14$, co w mojej ocenie w kontekście dorobku habilitacyjnego należy uznać za wartość wystarczającą. Od ogólnej liczby cytowań znacznie ważniejszy wydaje mi się jednak ich niezwykle dynamiczny przyrost: Podczas gdy w 2020 roku liczba cytowań prac dr. Strusa wyniosła 119, analogiczna wartość dla roku 2021 była już ponad dwukrotnie wyższa (240 cytowań). Dane te dobitnie świadczą o systematycznym umacnianiu pozycji Habilitanta w obszarze studiów nad osobowością.

Charakterystyka dorobku popularyzatorskiego i dydaktycznego, współpracy międzynarodowej oraz innych osiągnięć Habilitanta

Pozytywnie prezentuje się liczba wystąpień konferencyjnych, których dr Strus był współautorem. Habilitant wymienił aż 50 wystąpień na konferencjach, z czego 19 miało miejsce w ramach konferencji międzynarodowych, a 31 - na konferencjach krajowych. W szeregu z nich pełnił rolę pierwszego, prezentującego autora. Co szczególnie istotne, znajdziemy tu kilka zapraszanych wykładów plenarnych. Ów fakt świadczy o znaczącej pozycji Habilitanta w obszarze polskiej psychologii naukowej.

Dr Strus trzykrotnie współorganizował sympozja tematyczne na konferencjach krajowych. Nie brał niestety bezpośredniego udziału w organizacji konferencji naukowych, ani przygotowaniu sympozjów na konferencjach międzynarodowych. Ogólnie rzecz biorąc, dorobek organizacyjny Habilitanta, zwłaszcza w zestawieniu z bardzo solidnymi osiągnięciami naukowymi i dydaktycznymi, prezentuje się bardzo umiarkowanie.

Oprócz Medalu KEN, Habilitant nie wymienił żadnych nagród za działalność naukową, dydaktyczną, czy organizacyjną, co przy niemałym dorobku naukowym wydaje się dość zaskakujące.

Dr Strus posiada duże doświadczenie w zakresie opieki naukowej nad studentami – od początku pracy w Wydziale Psychologii SWPS wypromował 49 magistrów psychologii; ponadto zrecenzował przeszło setkę prac magisterskich. Role promotora pomocniczego pełnił lub pełni łącznie w czterech przewodach doktorskich, z czego dwa zostały już z powodzeniem zakończone.

Dorobek dydaktyczny Habilitanta należy z całą pewnością uznać za wystarczający; składają się nań zajęcia zróżnicowanej pod względem treści (psychologia osobowości, emocji, motywacji, etyki, zajęcia z komunikacji) oraz formy (wykłady, seminaria, ćwiczenia, warsztaty), prowadzone na aż czterech różnych uczelniach. Pewnym brakiem może być tutaj brak prowadzenia zajęć w języku angielskim.

Prawdopodobnie największym mankamentem przedłożonego dorobku jest **całkowity brak staży naukowych**. To dość zaskakujące, że podczas swojej skądinąd dość bogatej kariery badawczej Habilitant nie odbył choćby jednego krótkiego wyjazdu stażowego, badawczego lub o charakterze kwerendy. Być może wynika to z sytuacji rodzinnej (o utrudnieniu lub wręcz niemożności realizacji tego typu wyjazdów w niektórych okresach życia rodzinnego wiem najlepiej z własnego doświadczenia). Tego typu ograniczenia wielu badaczy kompensuje jednak licznymi współpracami badawczymi o charakterze międzynarodowym. W tym kontekście nie sposób nie dostrzec, że niezbyt liczne są również zagraniczne „akcenty” w dorobku publikacyjnym dr. Strusa. Pozytywnym wyjątkiem jest tu udział w bardzo interesującym projekcie, który zaowocował wspomnianą już powyżej publikacją wieloautorską w czasopiśmie *Psychopatology*. Wydaje się jednak, iż zdecydowanie pożądanym byłoby wzmocnienie/uzupełnienie międzynarodowych wątków badawczych w dorobku Habilitanta.

Dr Strus posiada również bogate doświadczenie recenzenckie: Recenzował artykuły dla kilkunastu czasopism naukowych, z których większość jest indeksowana na liście JCR (w tym m.in. tak prestiżowych jak: *Journal of Personality and Social Psychology*, *Journal of Personality*, *European Journal of Personality*, *Journal of Personality Assessment* czy *Journal of Cross-Cultural Psychology*). Powoływanie na Recenzenta w ważnych czasopismach o zasięgu światowym i krajowym, świadczy o docenianiu kompetencji Habilitanta przez gremia krajowe i międzynarodowe.

KONKLUZJA

Na podstawie przedstawionej powyżej analizy dorobku dr. Włodzimierza Strusa, moja ocena zarówno samego Osiągnięcia naukowego, jak i aktywności naukowo-badawczej i dydaktycznej habilitanta jest pozytywna. W oparciu o dokumentację przedłożoną mi przez Instytut Psychologii UKSW stwierdzam, że zostały spełnione kryteria określone w artykule 219. Ustawy z dn. 20 lipca 2018 roku *Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce* i popieram wniosek o dopuszczenie Habilitanta do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Henryk Szlachetko', written over a horizontal dotted line.